

Výroční zpráva Fakescape z. s. 2022

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDKYNĚ

Máme za sebou další skvělý rok! Náš spolek si opečováváme a dělá nám velkou radost sledovat, jak roste. V minulém roce se nám podařilo zaměřit větší pozornost na lektorování a na rozšíření do škol, které si samy nemohou naše workshopy dovolit financovat. Velké úsilí jsme také věnovali tomu, abychom na všechny školy posílali kvalitně proškolené lektory a lektorky.

I proto jsme zrealizovali projekt interního vzdělávacího webu, na kterém se naše členstvo může pravidelně vzdělávat. Kromě mediální výchovy se také čím dál více dostáváme i do vod vzdělávání v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Druhá rovina našeho rozvoje míří za hranice. Kromě toho, že jsme navštívili a lektorovali třeba v Karibiku, Izraeli nebo Bruselu, jsme měli možnost pustit se do prvních větších mezinárodních spoluprácí. Vyzkoušeli jsme si tak lektorovat náš úplně první tréninkový kurz Escape Fake News pro účastníky z různých zemí Evropy a uspěli jsme také se žádostí o podporu mezinárodního projektu Fake kNOW More a o další tři Erasmus + projekty.

Pro další rok jsme si vytyčili nové cíle. Kromě dokončení započatých projektů je to také získání prostředků pro pracovní úvazky, díky kterým by naše služby byly zase o něco kvalitnější. Chceme se také více angažovat v mezinárodním prostředí a vzdělat ještě více lidí po celé republice i za hranicemi.

Základní informace

Název: Fakescape z. s.

Právní forma: spolek (podle § 214 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů)

IČ: 07919280

Sídlo: Joštova 218/10, 602 00 Brno

Korespondenční adresa: Botanická 834/56 (budova Aquatis), 602 00 Brno

Datum založení: 25. 1. 2019

Datum vzniku: 13. 3. 2019

Datum zápisu: 13. 3. 2019

Registrace: u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. L 25783

Typ aktivit: vzdělávání o mediální gramotnosti a kritickém myšlení formou workshopů pro základní a střední školy, karetní hra o médiích Nekrm Kachnu, neformální vzdělávání o médiích, mediální gramotnosti, dezinformacích, kritickém myšlení a kybernetické bezpečnosti, šíření povědomí o těchto tématech

Statutární zástupkyně: Tereza Kráčmarová (nar. 9. 8. 1997, bytem Vojtíškova 108, 507 81 Lázně Bělohrad), předkyně spolku

Účel spolku: výuka mediální gramotnosti, podpora vzdělávání, rozvoj kritického myšlení

Počet členů: 19

Počet aktivně zapojených lidí ve spolku: 45

Číslo bankovního účtu: 2701602601/2010

Bankovní ústav: Fio banka, a. s.

Naše aktivity

Lektorování mediální gramotnosti

Lektorování workshopů mediální gramotnosti je stále naší hlavní aktivitou. Díky konci pandemie Covidu jsme letos opět vyrazit do škol a nabízet všechny naše workshopy prezenčně. Tento rok byl pro Fakescape vůbec nejúspěšnější, protože naše workshopy absolvovalo nejvíce žactva a studentstva v historii spolku.

V roce 2022 jsme zvládli:

- Navštívit **214** škol
- Lektorovat **16 108** žáků a žákyň, studentů a studentek
- Zapojit celkem 24 lektorů

Lektorování ve spolupráci s US EMBASSY

Letos se nám podařilo úspěšně ukončit první grant z Americké ambasády a plynule na něj navázat díky dalšímu grantu. Díky těmto grantům můžeme navštěvovat i školy, pro jsou naše workshopy finančně náročné. Můžeme tak přispívat k rozvoji mediální gramotnosti a kritického myšlení ve všech českých regionech.

Na přelomu let 2021/2022 jsme vyčerpali první grant, díky kterému navštívili celkem 40 škol ve Zlínském,

Olomouckém a Moravskoslezském kraji. Druhý grant je štědřejší a můžeme tak navštívit více škol po celé České republice. Všechny školy navštívené v rámci grantu také dostávají pět našich karetních her Nekrm Kachnu. Do konce roku 2022 jsme vyčerpali téměř polovinu kapacity grantu. Díky této

spolupráci můžeme lektorovat i v amerických centrech v Ostravě, Plzni a Praze.

Lektorování ve spolupráci s kanceláří Evropského parlamentu

V roce 2022 nabízela Kancelář Evropského parlamentu v České republice naše workshopy školám zapojeným do programu EPAS (The European Parliament Ambassador School Programme), který se do češtiny překládá jako „Školy – vyslanci Evropského parlamentu.“ Náklady na workshopy hradila kancelář Evropského parlamentu v ČR. Do našeho středoškolského workshopu jsme zde přidali příklady dezinformací, které se šíří o Evropské

Unii. Každá škola také dostala pět kusů naší únikové hry Nekrm Kachnu. Ve spolupráci s Evropským parlamentem jsme navštívili celkem 13 základních a středních škol, hráli jsme i na Dni Evropy v Praze. Workshopů se zúčastnilo 384 lidí.

KyBrno

Letos jsme navázali na lektorování našeho nového workshopu KyBrno, který jsme stvořili ve spolupráci se Samsungem. KyBrno žákům představuje zásady kybernetické bezpečnosti v několika oblastech (hesla, phishing, šifrovaná komunikace, smluvní podmínky, malware). I tento workshop

obsahuje prvky gamifikace, hlavním úkolem pro zúčastněné je zjistit, jaká „zlá“ firma chce odcizit osobní data milionům uživatelů.

KyBrno se stalo pevnou součástí nabídky workshopů, které školám nabízíme. Letos se jej zúčastnilo celkem 24 škol a 1256 studentů a studentek. Také máme v plánu workshop neustále zdokonalovat a nabízet ho školám i v budoucnu.

Fakescape v mediálním prostoru

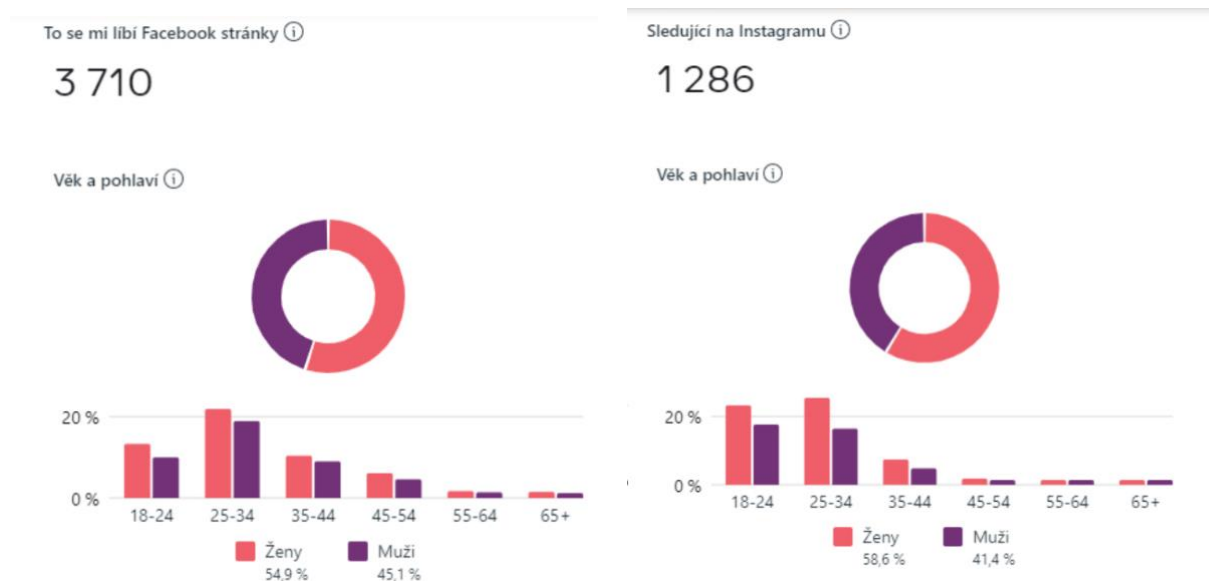
Sociální sítě

V roce 2022 byl Fakescape aktivní především na [Facebooku](#), [Instagramu](#), [Twitteru](#), [LinkedInu](#) a [TikToku](#). PR tým sledoval nejnovější trendy, například na Instagramu vytvořil 60 příspěvků a nespočet příběhů. Za uplynulý rok jsme pokračovali v tvorbě vzdělávacího obsahu na sociálních sítích – vysvětlování pojmů ze světa médií a kyberbezpečnosti pomocí infografik, sdílení zajímavých článků a podcastů i vlastních článků z blogu. Nejvíce lajkovaným příspěvkem na našich

sítích byl příspěvek z 24. února, kterým náš spolek reagoval na situaci na Ukrajině. Na Instagramu získal 90 lajků, na Facebooku na něj reagovalo 60 uživatelů. Výjimku tvoří pouze TikTok. Na této síti bylo nejpopulárnějším obsahem video, které se věnovalo euromýtům. Vidělo ho 8 378 uživatelů.

Statistiky:

Rok na sociálních sítích

Na začátku roku jsme pokřtili naši karetní hru Nekrm kachnu, o průběhu akce se můžete dočíst [zde](#). V tom samém měsíci jsme představili Fakescape na Dni otevřených dveří Fakulty sociálních studií Masarykovi

univerzity. Na jaře jsme reagovali na aktuální situaci na Ukrajině nejen na sítích, ale i blogu. Květen byl pro spolek plný nových projektů a příležitostí. Nejen, že jsme vydali tiskovou zprávu k novému workshopu Kybrno, spustili jsme i eshop, na kterém si naši zákazníci a příznivci mohou zakoupit ať už náš merch nebo i již zmiňovanou karetní hru Nekrm kachnu. V červnu došlo v rámci PR týmu k výměně vedoucích a Hanu Husovskou vystřídala Markéta Jasanská. V druhé polovině roku jsme se soustředili na promo kampaně našich workshopů viz níže a také jsme začali vydávat newsletter. Na konci roku spolek vydal druhou sérii podcastu Doba internetová s novými moderátorkami, Radkou Grohovou a Terezou Vodičkovou.

Promo kampaně

Vytvořili jsme kampaň Kybrno pro sítě, kdy jsme sérií příspěvků vysvětlovali různé pojmy z oblasti kyberbezpečnosti. Dále jsme se soustředili na propagaci workshopů zdarma v rámci grantu od US Embassy i spolupráci s Evropským parlamentem. V listopadu jsme poté spustili minikampaň Giving Tuesday. V prosinci jsme se poté snažili zviditelnit naši kampaň na platformě Darujme.

Fakescape v médiích

Náš spolek byl v roce 2022 viděn i médii. Časopis Archa v rámci lednového [rozhovoru](#) vyzpovídal tehdejší členku užšího vedení Johanu Ješátkovou. V březnu poté naše předsedkyně Tereza Kráčmarová moderovala speciální vysílání Rádia R k válce na Ukrajině. Zmínili nás také weby [CzechCrunch](#), [Magazín M](#). Díky vítězství ceny Gratias Tibi jsme vystoupili i v ranním vysílání [České televize](#). O našem workshopu Kybrno napsal v listopadu web [Mobilmania](#). Na konci roku vyšel rozhovor s Terezou Kráčmarovou na webu [Startupjobs](#).

Blog Fakescape

Za minulý rok jsme na blogu Fakescape vydali 24 článků z oblasti konspiračních teorií, hoaxů a dezinformací; sociálních sítí; kyberbezpečnosti a dalších témat. Na blog přispělo hned devět členů a členek našeho spolku. Stálými redaktory a redaktorkami byli Regina Rieznerová, Adéla Schreiberová a Tobiáš Míček. V březnu vyšla série článků Ukrajina a dezinformace, které reagovaly na ruskou invazi na Ukrajinu. Jejich autorem byl vojenský historik Tomáš Řepa.

Ukrajina a dezinformace: Jak se mění historie

Tomáš Řepa - 26. 3. 2022

Kategorie: **Konspirační teorie, hoaxy, dezinformace, Kyberbezpečnost**

Ukrajina stále bojuje o své území s Ruskou federací. K invazi došlo 24. února. Současný konflikt není pouze klasické vojenské střetnutí dvou armád, ale jedná se o válku hybridní. Fakescape vám přináší druhý článek ze série Ukrajina a dezinformace.

Dále jsme se věnovali dezinformační scéně, aktuálním dezinformacím v českém prostoru a jejich šíření na sociálních sítích. Dalším tématem byla mediální gramotnost, kterou jsme pokryli nejen v rámci mezinárodních srovnání, ale věnovali jsme se i například tomu, jak ovlivňuje mediální gramotnost občanskou participaci. Často jsme se zaměřovali i na psychologické fenomény spojené nejen s dezinformacemi, ale i sociálními sítěmi. Těmto tématům se věnovala především Adéla Schreiberová. Věnovali jsme se také dezinformacím o menšinách nebo tématu umělé inteligence.

Fakescape a senioři

Práci na workshopu pro seniory se v letošním roce podařilo rozjet naplno. Nejvíce práce jsme věnovali přípravě hry, která bude základem plánovaného workshopu. V první polovině roku na ní pracovala skupina z Prahy, postupně se však členstvo obměnilo tak, že se těžiště vývoje hry přesunulo do Brna.

Týmu “senioři”, jak mu pracovně říkáme, se v roce 2022 podařilo přichystat základní materiály pro vznik hry. Vytvořil tak dobrý základ pro workshop stavěný na míru

staršímu publiku, jehož součástí bude kromě hry také reflexe poznatků nabytých hrou formou diskuze.

S průběžnou verzí materiálů pro hru jsme vyrazili také na naše dosud největší setkání se seniory, a to na Seniorskou olympiádu v Telnici v květnu 2022. Fakescape jsme tam představili zhruba 130 seniorům a seniorkám, kteří nám zároveň pomohli vyladit nejasnosti a slabá místa v připravované hře.

Kromě práce na hře jsme se také pravidelně setkávali s dalšími organizacemi aktivními na poli mediálního vzdělávání pro seniory. Účastnili jsme se zejména akcí pro partnery pořádaných organizacemi Transitions a Elpida. Jejich dlouholetá práce na mediálním vzdělávání seniorů nám poskytuje cenný vhled do práce se starším publikem, které sami zatím tolik neznáme.

Festivally

Rok 2022 přinesl Fakescape skvělé příležitosti prezentovat se mladým lidem na hudebních a dalších festivalech. Nešlo přitom o žádné drobečky.

Co se týče hudebních festivalů, prezentovali jsme se rovnou na jedněch z těch nejvýznamnějších. Svůj stánek jsme tak měli na brněnském Majálesu, na festivalu Pop Messe a také v NGO zóně slovenského festivalu Pohoda, který pravidelně sbírá evropská festivalová ocenění.

Kromě prezentace našich dosavadních her, ať už těch pro střední školy, nebo karetní hry Nekrm Kachnu!, jsme na hudebních festivalech prezentovali postery o hoaxech a konspiračních teoriích spojených s hudbou a hudebními umělci a umělkyněmi. Velký úspěch měla aktivita inspirovaná populárním televizním pořadem AZ Kvíz, ve které si lidé mohli otestovat své znalosti na poli médií, dezinformací, hoaxů, konspiračních teorií či virálních videí.

Ani na poli filmových festivalů jsme nezháleli. Jihlavským Centrem dokumentárního filmu jsme byli přizváni na úvodní den Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava, kde jsme lektorovali několik workshopů na základních školách v Jihlavě a blízkém okolí. Díky naší spolupráci s Kanceláří Evropského parlamentu v ČR jsme jim navíc workshopy mohli nabídnout zdarma.

Zmíněné úspěchy nás namotivovaly k tomu, abychom se začali účastí Fakescape na festivalech zabývat systematictěji. Vznikl proto tým, který se propagací Fakescape na hudebních, filmových či literárních festivalech bude věnovat – a už teď se těšíme, kam vyrazíme příště!

Escape the Fake News Erasmus + projekt

V srpnu jsme ve spolupráci s NGO Genesis uskutečnili desetidenní pobytový tréninkový kurz pro mezinárodní studenty a mladé lidi s názvem Escape Fake News. Kurz se uskutečnil v Chotěboři a byl zaměřený na mediální vzdělávání a gamifikaci. Účastníci z Česka, Slovenska, Španělska, Řecka, Turecka a Itálie se během něj seznámili s tématy jako je ověřování informací, propaganda, argumentační fauly, etika v žurnalistice, práce novináře, kybernetická bezpečnost apod. Dále se seznámili s různými formami neformálního vzdělávání a vyzkoušeli si různé typy vzdělávacích her. Nabyté znalosti pak mohli hned využít při práci na vlastních vzdělávacích hrách, které vytvářeli ve skupinkách.

Fakescape v zahraničí

V roce 2022 se nám podařilo působit i za hranicemi České republiky. Naše workshopy proběhly i v Moldávii, Estonsku, Izraeli, Belgii, Španělsku a na nizozemském ostrově Sv. Martin v Karibiku.

Hraní v Moldávii a Karibiku proběhlo ve spolupráci s našimi partnery z Cesty rozvoje, konkrétně na jimi pořádaných výukových pobytech Erasmus +, kterých se účastnili mladí lidé z celé Evropy. Díky České radě dětí a mládeže jsme měli příležitost

představit workshop při výměně mládeže v Izraeli. Do španělské organizace Vibria Intercultural jsme se připojili online. Dále jsme měli možnost prezentovat naše aktivity na akci EduCafé v Bruselu, pořádané tamním zastoupením Jihomoravského kraje.

Naše působnost nekončila jen u workshopů, účastnili jsme se také mezinárodních konferencí pořádaných zejm. v rámci Evropského roku mládeže. Evropský parlament navštívili naši zástupci hned dvakrát, při konferencích LevelUp! a Claim the Future. S radostí jsme, jakožto někdejší vítězové, také přijali pozvání na předávání ceny Karla Velikého v německých Cáchách.

Cena Gratias Tibi

Po velkém loňském úspěchu, kdy jsme vyhráli celoevropskou cenu Karla Velikého jsme ani letos nezháleli a připsali jsme si na konto vítězství v další soutěži. Tentokrát jsme si odnesli Cenu Gratias Tibi v kategorii do 30 let za projekt Nekrm Kachnu! do škol a knihoven.

V soutěži jsme nepředstavovali celý projekt Fakescape, ale jen jednu dílčí aktivitu, kterou bylo vydání edukativní karetní hry Nekrm kachnu! a spolupráce s dárci díky kterým jsme mohli věnovat přes 400 kusů her do škol, knihoven a dalších institucí.

Odborná porota mimo jiné na projektu ocenila, že hra je inovativním nástrojem, který vtipnou formou oživuje výuku přímo ve školách a knihovnách, a má potenciál širokého záběru.

Cenu Gratias Tibi vyhlašuje již od roku 2014 každoročně nevládní organizace Člověk v tísni a oceňuje tak mladé lidi, kteří se zapojují do dění ve světě a nejrůznějšími aktivitami mění věci k lepšímu.

Náš tým

Tým Fakescape

Na konci roku 2022 náš tým čítal celkem 45 osob. S některými jsme se rozloučili, ale na druhou stranu jsme v týmu přivítali spoustu nových a šikovných lidí. I v tomto roce jsme pokračovali v tříměsíčních stážích. Nábor proběhl na jaře, na podzim a ve zbylé části roku se nám hlásili zájemci a zájemkyně. Téměř všichni stážisté a stážistky s námi zůstali i po konci své stáže a stali se aktivní součástí týmu.

V průběhu roku probíhaly pravidelné týmové měsíční schůzky i další méně formální akce. Jelikož se náš tým rozšířil do více koutů republiky, schůzky probíhaly nejen prezenčně, ale také online, aby všichni měli možnost být informováni. V létě pak proběhla nejočekávanější akce roku – Valná hromada, které se zúčastnila většina členů a bylo zvoleno nové vedení.

Předsedkyní spolku byla znovu zvolena Tereza Kráčmarová, spolu s ní se do nově užšího vedení dostali Lucie Čejková, Markéta Jasanská a Jan Martínek. Širší vedení se rozšířilo o Adélu Schreiberovou, která spolupracuje na koordinaci projektů ve spolupráci s US Embassy a Ondřeje Julíčka, vedoucího fundraisingu.

Druhou větší organizovanou akcí roku byl podzimní Fakescape teambuilding, kde jsme se společně sešli a náplní byl brainstorming dalších možných aktivit spolku, úniková hra vytvořená naší členkou Adélou Schreiberovou a druhý den také společný neformální brunch.

Ani v tomto roce jsme se nezapomněli dovzdělávat a doučovat spoustu nových věcí. V průběhu roku jsme spustili interní vzdělávací portál FakescapeEdu, který slouží všem našim členům jako informační, ale také vzdělávací místo v oblastech – propaganda, zpravodajství, deep fake, současná dezinformační scéna a mnoho dalších.

V roce 2022 jsme také přibrali nové lektory, kteří nám pomohli pokrýt další části republiky, konkrétně hlavně sever České republiky.

V novém roce 2023 plánujeme utužovat vztahy v celém Fakescape pomocí týmových schůzek, ale také neformálních teambuildingů na pravidelnější bázi. Cílíme také na profesionalizaci a spokojenost našich členů, kterou plánujeme více zdokonalovat.

Slovenský tým

Slovenský tým měl v roce 2022 málo členstva. Úspěchů jsme dosahovali jen pomalu. Pracovali jsme především na shromažďování materiálů ze zpravodajských událostí, které zpracujeme do našich her jako příklady z reálného života. Povědomí o našem spolku jsme šířili na festivalu Pohoda v NGO sekci, kde jsme se setkali s pozitivním ohlasem a získali několik nových kontaktů.

Velmi nás potěšil zájem o naše aktivity ze strany Kanceláře Evropského parlamentu na Slovensku a na podzim jsme začali jednat o formách naší spolupráce pro rok 2023. Jednalo by se o sice malý, ale první kontinuální projekt lektorování našich her na Slovensku. Ke sklonku roku jsme se rozrostli o kolegyni Lucii Lieskovskou, která bude působit v Bratislavě a koordinovat naše aktivity na Slovensku. Do roku 2023 tedy vstupujeme s vysokými ambicemi a se snahou přispět k výuce mediální gramotnosti především na západním Slovensku.

Ekonomika

Spolek Fakescape vede s ohledem na status veřejně prospěšného poplatníka jednoduché účetnictví, což dopadá na charakter zpracovávaných finančních podkladů. Finanční controlling spolku je tvořen přehledem příjmů a přehledem výdajů. Zároveň lze uvést, že všechny příjmy spolku vychází z jeho hlavní činnosti a vedlejší činnost nebyla spolkem v roce 2022 realizována.

Z hlediska typu příjmů rozlišujeme běžné a mimořádné příjmy. Do běžných příjmů řadíme příjmy z workshopů dle nastaveného ceníku a příjmy z prodeje karet her. Mezi mimořádné příjmy spadají stipendia a dary od právnických či fyzických osob. K těm nejvýznamnějším dárcům pro rok 2022 patří Dům zahraniční spolupráce, US Embassy, Evropský parlament, ČEZ, Nadace O2, a další dárci, kterým tímto děkujeme za podporu.

Výdaje klasifikujeme obdobně jako příjmy. Z hlediska finančního controllingu spolku dochází k členění na provozní a personální výdaje. Nejčastějším výdajem bylo cestovné, které však nepatřilo k nominálně nejvyšší položce. Tou byly personální výdaje na odměny členů spolku a lektorů workshopů, dále pak služby, z nichž k nejvýznamnějším částkám řadíme výdaje na koordinaci projektu Erasmus+. Nominálně vysoké výdaje představovaly také grafické práce či materiál, z něhož byly nejvyšší výdaje spojené s merchandisingem (trička, samolepky).

Hospodaření Fakescape za rok 2022 zachycuje následující tabulka:

Hospodářský výsledek Fakescape z. s. za rok 2022 (Kč)			-145 776,06
Příjmy			1 580 032,24
Běžné	Příjmy za hraní		364 343,99
	Příjmy z her		16 226,00
Mimořádné	Dům zahraniční spolupráce		639 558,24

		US Embassy	350 217,00
		Evropský parlament	137 500,00
		ČEZ	50 000,00
		Nadace O2	14 375,00
		Další dary a příjmy	7 813,00
Výdaje			1 725 808,30
	Provozní	Cestovné, materiál, grafika, poštovné, ad.	1 075 696,26
	Personální	DPP, faktury	650 112,04

Z dané tabulky můžeme pozorovat záporný výsledek hospodaření, ten však neomezil další vývoj spolku díky dalším příjmům jak z workshopů, tak z grantů. Cíl v podobě finanční stabilizace spolku je stejně jako v roce 2022 aktuální i pro rok 2023.

Fundraising

V rámci roku 2022 se Fakescape podařilo poměrně výrazně růst díky velkému množství úspěšných projektů.

Předně se nám v srpnu podařilo zorganizovat Erasmus + tréninkový kurz. Zároveň se jsme získali další tři Erasmus + projekty na rok 2023. A především se nám povedlo uspět s projektem Fake kNOw More v mezinárodním konsorciu v grantové žádosti v rámci European Media and Information Fund.

V České republice jsme navázali na spolupráci s Americkou ambasádou v Praze, díky níž můžeme nabídnout až 80 školám workshopy bezplatně. Spolupráce se vydařila také s Nadací ČEZ, která nás podpořila v realizaci workshopů na 6 školách v Pardubickém kraji a v zaslání karetní hry Nekrm Kachnu do 35 knihoven.

Dlouhodobě spolupracujeme s Nadací O2 Chytrá škola, s níž připravujeme další projekty na rok 2023.

Naši partneři

Nadace **O₂**

MUNI Katedra
FSS politologie

techsoup
EUROPE

MUNI
FSS

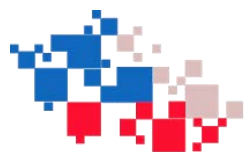

SAMSUNG

NADACE ČEZ

Spřátelené organizace

D i g i K o a l i c e

JSNS.CZ

Transitions

